

[Poul Dam.]

som noget ønskværdigt, at der opretholdes et meget stort antal selvstændige detailforretninger her i landet, uden at der er en rimelig omsætning i disse detailforretninger, og uden at der er et rimeligt arbejde for de beskæftigede.

Det gamle billede af vor detailhandel udgjordes jo af et meget stort antal små butikker, hvor folk var underbeskæftiget og underbetalt, samtidig med at vareomsætningen i virkeligheden var alt for dyr for forbrugerne. Det, der må være målet både med næringsloven og med de supplerende love, er, at vi får en så billig og så effektiv varefordeling som overhovedet muligt. Jeg tror, at det i denne sammenhæng er noget mindre væsentligt, om denne billige, effektive varefordeling sker gennem mange små forretninger eller den sker gennem en eller anden form for kædeforretninger. Et blik ud over de kædeforretninger, vi har, vil da også vise, at flere af systemerne er effektive, godt arbejdende og i stand til at konkurrere på en måde, som virkelig tjener forbrugerne, medens andre er af en art, som man kan være mere bekymret over.

Vi vil naturligvis gerne være med til at drøfte dette lovforslag, men vil på forhånd sig, at det afgørende for os ikke er, om detailhandlerne skal reddes; det afgørende er, at den statsstøtte, der eventuelt bliver nødvendig, kan bidrage til en effektiv og billig varefordeling, en rationalisering, som bliver til gavn for forbrugerne, og at der anvendes så lidt kapital og så lidt arbejdskraft på dette led i omsætningen, som det er muligt, når man samtidig skal tage hensyn til forbrugereinteresserne.

Johan Asmussen: Det er utvivlsomt for mange her i landet en lettelse, at man nu efter 10 års forberedelser og kommissionsarbejde har forslag til en næringslov med dertil hørende sekundære lovforslag liggende på bordet. Det er et fortrinligt arbejde, der er gjort i alle henseender; den opfattelse, som andre har tilkendegivet, kan jeg slutte mig til, og på de uafhængiges vegne kan jeg ligesom andre stort set give tilsagn om vor tilslutning til de foreliggende lovforslag. Det er jo en stor mundfuld at skulle gabe over med så kort varsel — kort

navnlig i forhold til de mange år, arbejdet med forberedelserne har stået på, så det er fristende, og det vil nok være det rigtige, at prøve på at se det hele sådan lidt fra oven, hvis det er muligt.

Kernen i dansk næringsret har fra gammel tid været udtrykt i det gamle ord, at alt, hvad der ikke udtrykkeligt er tilladt, er forbudt. Man begyndte en vis frigørelse med den gamle næringslov af 1857, men alligevel har det op til i dag været sådan — som det siges af den højtærede minister i fremsættelsestalen — at den gældende næringslov først og fremmest har haft til formål at konservere den bestående erhvervsstruktur og således har været stationær i sit grundsyn. Hensigten med det foreliggende lovforslag, siger den højtærede minister, er først og fremmest at give friere rammer for de erhvervsdrivendes initiativ. En sådan målsætning er, tør jeg godt sige, som talt ud af en uafhængigs hjerte, og det kan jo derfor til en vis grad overraske, at det kom fra en socialdemokratisk minister. Det hænger nu nok noget sammen med, at ministeren i så stor udstrækning eller næsten fuldstændig støtter sig på et kommissionsarbejde af en så alsidigt sammensat kommission.

Den ærede ordfører for socialdemokratiet, det ærede medlem hr. Axel Ivan Pedersen, harcelerede noget over den manglende liberalistiske indstilling, man havde mødt fra VK-partiernes side. Uden at skulle fordybe mig noget videre i det kan jeg i og for sig ikke lade være med i nogen grad at dele denne lidt sarkastiske opfattelse. Jeg synes ikke, at venstres og de konservatives medlemmer har bidt sig så umådelig fast i den liberalistiske målsætning; men i hvert fald, som lovforslaget nu foreligger, er det jo udtryk for ønsket om en liberalisering.

Men man får jo på den anden side, synes jeg, et tydeligt indtryk af, at det alligevel kun er stykkevis og mere eller mindre nødtvungent, at man bevæger sig over i noget friere former. Det er presset af den udvikling, som tiden har ført med sig på en række områder, at man går ad disse veje. Der er ikke meget, der tyder på, at man har forsøgt, om jeg så må sige, at viske tavlen ren og begynde fra bunden, at man har spurgt sig selv: er det overhovedet nødven-